

20 ก.ค. 2537

การกระจายคำศัพท์ในบริเวณแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยถิ่นกลาง
ความแตกต่างทางภูมิศาสตร์และทางสังคม

A LEXICAL DISTRIBUTION IN THE AREA OF THE LINGUISTIC BORDERLINE
BETWEEN CENTRAL THAI DIALECT AND SOUTHERN THAI DIALECT : A
GEOGRAPHICAL AND SOCIAL VARIATION.

อุภินันท์นาการ

จาก

ศ. มัทนาทิพย์วณิช ม. มหิดล

เฉลิมชัย มนุเสวต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

Copyright by Mahidol University

32475

ชื่อวิทยานิพนธ์ การกระจายคำศัพท์ในบริเวณแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษา
ไทยถิ่นกลาง : ความแตกต่างทางภูมิศาสตร์และทางสังคม

ผู้วิจัย เฉลิมชัย มนุเสวต

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สมทรง	บุรุษพัฒน์	Ph.D.
สุขุมาวดี	ชำหิรัญ	M.A.
ไพบูลย์	ดวงจันทร์	ศศ.ม. , D.E.A.

วันที่สำเร็จการศึกษา 26 เมษายน พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ก็คือ ศึกษาหาข้อสรุปว่าตัวแปรทางสังคม เช่น อายุ การศึกษา มีผลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ในบริเวณแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลาง กับ ภาษาไทยถิ่นใต้หรือไม่ รวมทั้งศึกษาแนวโน้มการเคลื่อนตัวของแนวแบ่งเขตภาษาด้วย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยหน่วยย่อย 44 หน่วยย่อย กำหนดจุดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยมีทั้งสิ้น 31 จุด ตั้งแต่ อำเภอทับสะแก ถึง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลของการวิจัยพบว่า อายุและการศึกษา เป็นตัวแปรทางสังคม ที่มีผลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ในบริเวณนี้ คือ ผู้ใช้ภาษาที่มีอายุน้อยและมีการศึกษาสูงจะมีอัตราการเลือกใช้คำศัพท์ไทยถิ่นกลาง มากกว่ากลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีอายุมากและการศึกษาน้อย

ส่วนแนวโน้มของแนวแบ่งเขตของภาษา พบว่ามีแนวโน้มในการเคลื่อนตัวไปในทาง
ใต้ โดยพิจารณาจากแนวแบ่งเขตภาษาของผู้ใช้ภาษา 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป การศึกษาไม่เกิน ป.4 ซึ่งเป็นตัวแทนคนรุ่นเก่า จะมีแนวแบ่งเขตภาษาอยู่ที่บ้านทับสะแกและบ้านอ่างทอง อำเภอทับสะแก
2. กลุ่มผู้ใช้ภาษาทั้งหมด โดยไม่คำนึงถึงตัวแปรทางสังคม มีแนวแบ่งเขตภาษาเป็นภาพรวมของการใช้ภาษาปัจจุบัน อยู่ที่บ้านเขาม้าร้องและบ้านบ่อทองหลาง อำเภอบางสะพาน
3. กลุ่มอายุ 15-25 ปี มีการศึกษาจบ ม.6 หรือ มศ. 5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ มีแนวแบ่งเขตภาษาอยู่ที่บ้านห้วยลึก อำเภอบางสะพานน้อย

Thesis Title "A Lexical Distribution in the Area of the Linguistic Borderline between Central Thai Dialect and Southern Thai dialect : A Geographical and Social Variation.

Name Chalermchai Manoosawet.

Degree Master of Arts (Linguistics)

Thesis Supervisory Committee

Somsong Burusphat, Ph.D.

Sukhumawadee Khamhiran M.A.

Paiboon duangchan M.A. , D.E.A.

Date of Graduation 26 April B.E. 2537 (1994)

Abstract

The main purpose of this study is to find out whether or not the social variable such as age and education have influence on the choice of lexical items in the area of the linguistic borderline between Central Thai dialect and Southern Thai dialect. It also studies the trend in the movement of isogloss.

In this study, 44 semantic units have been collected by means of self-interviewing. The data collection is systematically operated in 31 areas, stretching from Amphur Tab Sakae to Amphur Bang Saphan Noi, prachuapkhirikhan province.

The result of the thesis shows that the social variables such as age and education condition the choice of lexical items. That is, the young and better educated speakers have more tendency to choose lexical items of the Central Thai dialect than the old and less educated ones.

By considering 3 groups of the users, it has been found that the trends in the movement of the isogloss mobilize to the South.

1) The representatives of the old generation, age between 50 years and finished Prathom 4, are in the isogloss around Ban Tab Sa Kae and Ban Ang Thong.

2) The representatives of the whole group, without considering the social variables, are in the isogloss around Ban Khau Ma Rong and Ban Bor Thong Lang, Amphur Bang Saphan.

3) The representatives of the new generation, age between 15 to 25 years old and finished Mathayom 6 or upper, are in the isogloss around Ban Huay Sak, Amphur Bang Saphan Noi.